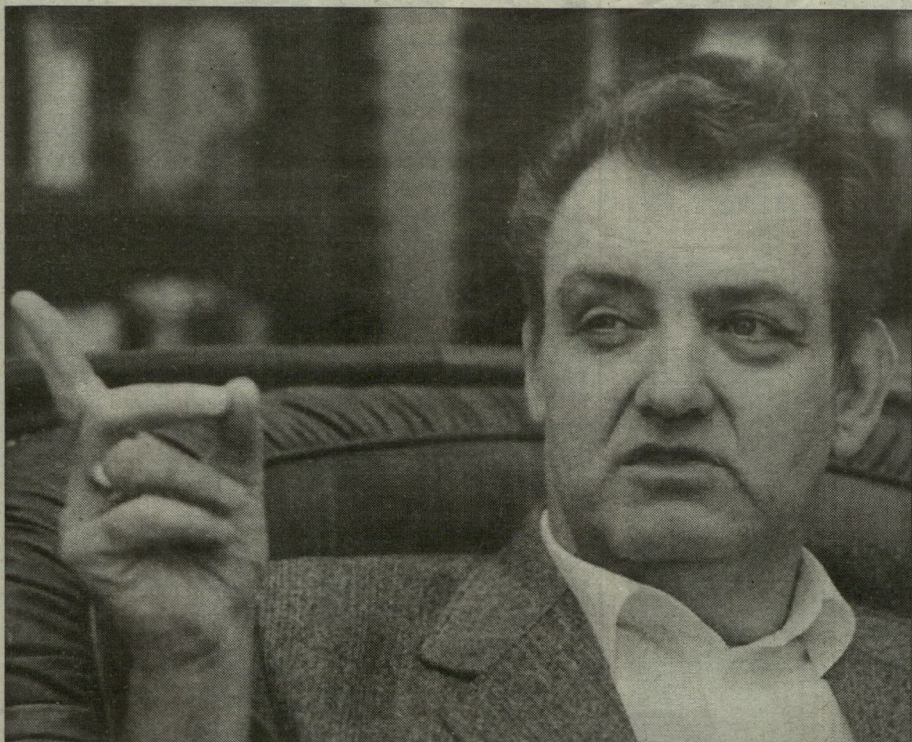

Gregor József és Kass János Kossuth-díjas

Gregor József: Úgy érzem, ez a díj Vaszy Viktor munkájának elismerése is. (Fotó: Révész Róbert)

Kass János: Szeretném, ha a kiállításom idején vinnék színre a Kékszakállút a Dóm téren. (Fotó: Miskolczi Róbert)

Van abban valami sorsszerű és felemelő, hogy Szeged világhírű polgára és diszpolgára, két jó barát, Gregor József operaénekes és Kass János grafikusművész egyszerre kapta meg a legmagasabb művészeti kitüntetést. A Kossuth-díj mindkettőjük esetében egy kivételes művészi életműre való elismerés.

● **Hogyan fogadta a kitüntetést?** – kérdeztem Gregor Józseftől.

– Az Operaház már tavaly felterjesztett, akkor számítottam is rá, de végül nem kaptam meg. Most a feleségemnek adtam oda felbontani az értesítést, s amikor felolvasta, levettem a polcra Vaszy Viktor emlékkönyvét, mert úgy éreztem, ez a Kossuth-díj kicsit az ő elismerése is, hiszen úgy ment el, hogy nem kapta meg. Kisebbségi embereknek is megírták, őt pedig, aki magas színvonalú operatársulatot teremtett, nem tartották rá érdemesnek. Ami nálam ezzel az elismeréssel beérte, azt még Vaszy ültette el. Ahogy öregszem, egyre élesebben emlékszem a tanításaira. Mindig türelemre intett, azt mondta, viszonylag későn fogok mindent elérni.

● **Igaza lett.**
– Nehezen indult a pályám, tíz éven keresztül nem sikerült bemutatkoznom az Operaházban. Negyedszázaddal ezelőtt énekeltem ott először, s azóta majd' minden évadban 15-20 előadást kaptam. A feleségemnek is nagy hálával tartozom, mert nyolc évvel ezelőtt úgy éreztem, belerokkanok abba a botrányba, amit Szegeden keltettek körülöttem. Ha ő nincs mellettem, talán a pályámat is abbahagytam volna. Biztatásának, kitartásának köszönhetem azt is, hogy a New York-i Metropolitanban eljutottam. Külföldön is azért tudok énekelni, mert mindig elkísér, itthon pedig olyan háttérrel, olyan erőtől biztosít számomra, ahonnan nyugodtan és felkészülten indulhatok harcba. Azért is öröm számomra ez az elismerés, mert a Kossuth-díjas énekesek közül én vagyok az első, aki nem végzett zeneakadémiát és hivatalosan sohasem volt az Operaház tagja.

● **Mit énekel mostanában?**

– Május 2-án a Don Pasquale rendhagyó előadásával ünneplem pályafutásom 35. évfordulóját a Szegedi Nemzeti Színházban. Áprilisban és május elején csinálók még néhány előadást a szolnoki Hegedűs a háztetőn című produkcióból, amelyben Töröcsik Mari partnereként Tevjét alakítom. Utána Bel-

Életutak

Gregor József Rákosligen született 1940-ben. Zenei tanulmányai után a Magyar Néphadsereg Művészegyüttesének énekkari tagja lett. 1964-ben Vaszy Viktor szerződtette magánénekesként a Szegedi Nemzeti Színházhoz, ahol az operairodalom szinte minden nagy basszuszerepét elénekelte. 1989-91-ig az operatársulat igazgatója volt, 1991-ben a színház örökös tagjává választották. Művészetét Liszt Ferenc-díjjal, érdemes és kiváló művész címmel ismerték el. A nyugat-európai és a vezető amerikai operaházak után az elmúlt években három szerepben is bemutatkozott a New York-i Metropolitan Operában. Eközben – ha itt nem is bántak vele mindig művészi rangjához méltón – mindvégig szegedi maradt.

Kass János neves szegedi polgárcsaládban született 1927-ben. Tanulmányait az Iparművészeti, majd a Képzőművészeti Főiskolán, valamint a lipcsei Grafikai és Képzőművészeti Főiskolán végezte. Hamar kibontakozott sokszínű alkotói pályája, már 1954-ben Munkácsy Mihály-díjjal tüntették ki. 1965-73 között az Új Írás művészeti szerkesztője volt, 1967-től az Iparművészeti Főiskola grafikai tanszékén tanít. Önálló kiállításai Budapesttől Londonig, Torinótól Sydneyig a világ minden táján nagy sikert arattak. 1985-től a Vár utcában saját galériája nyílt. Művészetének elismerését az érdemes és kiváló művész cím, a brüsszeli világkiállítás ezüstérme, a lipcsei könyvművészeti kiállítás Világ Legszebb Könyve díja jelzi.

giumba utazunk, ahol a Flammend Operában immár a harmadik felújításban énekelem a Hamupipőke Don Magnificóját.

● **A szolnoki előadás olyan siker, hogy sajtójeget sem tudtam rá szerezni.**

– Tevével olyan iszonyatos szülési fájdalmaim voltak, mint még soha, egyetlen szereppel sem, végül mégis életem nagy ajándéka lett, a legkedvesebb minden eddigi alakításom közül. A közönség is imádja a produkciót, a feleségem sem tud beülni az előadásokra, mert még a lépcsőkön sem marad szabad hely. Remélem, sikerül majd Szegedre is elhozni.

● **Hogyan fogadta a kitüntetést?** – ismételttem meg a kérdést telefonon Kass János grafikusművésznek is.

– Kassák Lajos azt mondta: az elismeréseket vagy nagyon fiatalon kell megkapni, ahogyan Mozart, vagy ahogyan vele történt, jó szerencsével meg kell élni, s egy élet munkájának jutalmaként fogadni. Noha az ember pályáját nem csupán díjakkal mérik, nagyon fontosak a mérőszámok számító elismerések. Nagy öröm most számomra a Kossuth-díj, s az is boldogság, hogy Göncz Árpádtól vehettem át, akivel fiatalon együtt éltük át a háború borzalmait.

● **A Kossuth-díj másik szegedi kitüntetettjének lakásában az ön Kékszakállú-képeit láttam.**

– Amikor a Salzburgi Ünnepi Játékokon Christoph von Dohnányi vezényletével láttam a Kékszakállút, eleredt a könnyem, mert elképzeltem, milyen csodálatos lenne ez a darab régi kedves barátommal, Gregor Józseffel a címszerepben és az én díszletemben a Szegedi Szabadtéri Játékok színpadán. Gregor József zseniális énekes, pályája zenitjén áll, nagyszerű alkalom lenne a produkció a közös munkára. Az évek sajnos gyorsan repülnek, jó lenne minél előbb sort keríteni rá!

Hollósi Zsolt

● **Mostanában milyen nagyobb munkán dolgozik?**

– Egy szegedi könyvkiadó, a Mozaik Stúdió felkért, hogy illusztráljam az elsőtől a negyedik osztályig készülő olvasókönyv sorozatukat. Ez nagyon szép feladat, komoly pedagógiai munka és óriási felelősség, hiszen nem lehet a gyerekek kezébe dilettáns dolgot adni. Az unokám épp második osztályos, a harmadikos és negyedik tankönyvből talán még ő is tanulhatna. Ezen kívül két bélyegen is dolgozom, amelyek a közeljövőben jelennek meg. Az egyik a kiváló orvos és szótáríró, Pápai-Páriz Ferenc születésének 350., a másik pedig a világhírű magyar származású hollywoodi filmrendező, George Cukor születésének 100. évfordulójára készül.

Aktuális feladataim mellett a termést is be kell takarítanom, mert lassan záróra. Egy nagy összefoglaló kiállítást szeretnék Szegeden a Kass Galériában és a Képtárban. Ezen azokat a munkáimat is bemutatnám, amiket eddig kótetben nem publikáltam és tárlaton sem állítottam ki. Nagyszerű lenne, ha összekapcsolódhatna ez a kiállítás a Kékszakállú szabadtéri előadásával.

Pályázaton nyert műszer

A magyarországi német nagykövetség kultúrattaséja, Johannes Giffels adta át azt a folyadékkromatográfiás mérőrendszert, amelyet az Alexander von Humboldt Alapítvány ajándékozott a József Attila Tudományegyetem kolloidkémiai tanszékének.

A berendezést dr. Király Zoltán egyetemi docens nyerte az Alexander von Humboldt Alapítvány műszerpályázatán. A kolloidkémiai tanszék oktatója tizenöt hónapot töltött el az alapítvány kutatási ösztöndíjasként a berlini műszaki egyetem elméleti és fizikai kémiai intézetében, ahol vizes tenzidoldatok szilárd felületen történő megkötődésének (abszorpciójának) folyadékkromatográfiás és áramlások mikrokálorimetriás vizsgálatával foglalkozott. A Humboldt-ösztöndíj befejezése után Király Zoltán az alapítvány műszerpályázatán elnyerte a harmincnyolcezer német márka értékű folyadékkromatográfiás mérőrendszert. Az ajándékba kapott műszert a környezetvédelmi kutatások során, a talajban végbemenő abszorpció és transzportfolyamatok tanulmányozására használják majd. A fiatal kutató a Humboldt Alapítvány sikeres ösztöndíját és műszerpályázatát eddigi tudományos pályafutása legjelentősebb eredményének és elismerésének tekinti.

H. Sz.

Fizikaverseny - középiskolásoknak

● **Munkatársunktól**

A JATE Kísérleti Fizikai Tanszéke a közelmúltban pályázatot hirdetett középiskolások számára kísérleti fizika témakörében. Az ország középiskoláiból, illetve a határon túlról tíz csapat jutott be a szombati döntőbe. Pályázni egyénileg, vagy kettős csapattal lehetett. A verseny eredménye: első helyezett – **Belkovits Katalin** (Marosvásárhely), felkészítő tanára: **Btró Tibor**; a zsűri két második helyet osztott ki – **Turi Gábor** (Türkeve), ft.: **Simon László**, valamint **Friedl Zita** (Sopron), ft.: **Lang Ágota**; a döntőzők a harmadik helyet is megosztották – **Bartha Szabolcs** és **Bartha Zsolt** (Kézdivásárhely), ft.: **Bartha Zsolt**, valamint **Takács Sándor** (Türkeve), ft.: **Simon László**. Különdíjat kapott: **Nagy Ervin** (Temesvár), **Ángi Balázs** és **Bálint Lóránd** (Marosvásárhely), **Gulyás Nándor** (Mezőkovácskő), valamint **Buránszki Bernadett** és **Maksa Edina** (Aszód).

Malatinszky a Sótartóban

● **Munkatársunktól**

Március 19-én, pénteken 16 órától a Duna Hungária borház és a Roosevelt téri halászcserda borbemutatót tart az étterem Dankó Pista termében. A borkedvelők **Malatinszky Csaba** által forgalmazott borokkal ismerkedhetnek meg. További információt a 424-111-es telefonszámon kaphatnak az érdeklődők.

Dr. Papp Gyula Széchenyi-díjas

A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Gyógyszertani/Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetének 1991 óta igazgató-professzora; ugyanebben az évben választották meg a tudományos rektorhelyettesi tisztségbe, amelyet azóta is betölt. 1993-ban lett a Magyar Tudományos Akadémia tagja. Elnöki tiszte volt a Magyar, majd az Európai Kardiológiai Társaságban, jelenleg a Kardiológus Világszövetség főtitkára.

Dr. Papp Gyula, a SZOTE rektorhelyettese

ket tölt be, milyen tanulmányokat publikált fő kutatási területén, a szív-érrendszer köréltana és farmakológiája terén, milyen könyveket írt és szerkesztett és mely szabadalmakat jegyzett. „Azt vallom, hogy nekünk egyetemi oktatóknak és kutatóknak kötelességünk a tudományt minden erőnkel előbbre vinni... Sose

respektáltam, hogy szombat van-e vagy vasárnap, éjszaka vagy nappal, egész életemben ennek érdekében dolgoztam, állandóan szolgálatban voltam” – mondta. Az idén augusztusban lesz 62 esztendő. Pályája kezdetétől a „szívügyek” érdeklik. A szív-érrendszeri betegségek, köztük az infarktus, a szívelégtelenség és a ritmuszavarok kialakulásának mechanizmusát és gyógyszeres befolyásolását új útjait kutatja. Nevéhez fűződik egy olyan új gyógyszer kifejlesztése, amely a korábbiaktól eltérő módon, az ún. kalciumérzékenyítés révén növeli a legyengült szívizom erejét. Számos további új gyógyszer-jelölt kimunkálása köszönhető neki, amelyek a szív ritmuszavarainak megszüntetésében, a szívelégtelenség kezelésében és a rossz vérellátású agyterületek vérkeringésének fokozásában hatásosak. A szív-műkö-

dés fejlődésében az emberre jellemző sajátosságokat ismert fel és feltérképezte a magzati, a születés utáni fejlődés, valamint az öregedő szív gyógyszer-érzékenysége az életkorral járó változásait.

Több mint harminc éve a pécsi egyetemről került Szegedre. Ha nem külföldön tartja a kötelesség, akkor esténként a Széchenyi téren sétál. Saját bevallása szerint ilyenkor is gondolkodik; az egy-két órás gondolkodó-séta után este 11 körül hazamegy és frissen – munkához lát. Hogy ez számára mennyire magától értetődő, megmutatják a mondatai: „Szent-Györgyi Albert mondása volt, hogy az a kutató, aki ül a babérjain, rossz helyen hordja azokat. Számomra az aktivitás az élet. Aki leül, az le is épül... Ami progresszív, előre-
vívó, arról kényelmi okokból nem szabad lemondani!”

S. E.

Művészeti díjak - szegedieknek

● **Budapest (MTI)**

Március 15. alkalmából Hámori József kultuszminiszter átadta az idei művészeti díjakat. Az elismerésekben szegedi és Szegedhez közel álló alkotók is részesültek.

Az egységesülő Európa egyik sajátossága lesz a művészetek területén megjelenő alkotói, nemzeti sokszínűség, amihez hazánk, mint csatlakozni vágyó kis nemzet, saját kultúráját, valamint annak képviselőit büszkén és méltán teheti hozzá – mondta Hámori József kultuszminiszter a március 15-alkalmából pénteken Budapesten rendezett művészeti díjátadásán, az Iparművészeti Múzeumban. A Magyar Köztársaság nemzeti kulturális öröksége minisztere az

1848/49-es forradalom és szabadságharc emlékére kiemelt szegedi művészeti tevékenységéért **Eszenyi Enikő** Erdemes Művész, a szakmai kuratórium képviselőjével Jászai Mari-díjat adományozott **Zsótér Sándornak**, a Szegedi Nemzeti Színház rendezőjének. A miniszter Liszt Ferenc-díjat adott át **Frankó Tünde** operaelekesnek, a Magyar Állami Operaház művészenek, aki Szegeden végzett tanulmányai után évekig a város operatársulatának kedvelt egyénisége volt.

Kiemelkedő irodalmi tevékenysége elismeréseként a miniszter József Attila-díjat adományozott **Szörényi László** irodalomtörténésznek, kritikusnak, a József Attila Tudományegyetem tanárának.